kyrkbacken

NR 3 | 2024

EN TIDNING FRÅN ULRICEHAMNS PASTORAT. HÄLLSTAD, HÖSSNA, REDVÄG, SÖDRA VING, TIMMELE, ULRICEHAMN OCH ÅSUNDENS FÖRSAMLINGAR.

- Miljötema, hur vårdar vi vår skapelse?
- Diana Skoglund
- Barn skriver till Gud
- Allhelgonahelgen
- Vaktmästarens trädgård

Svenska kyrkan

Smått&gott

1. FÖLJ JESUS

2. FÖLJ OSS

Följ Jesus och följ också gärna Ulricehamns pastorat!

@svenskakyrkaniulricehamn
www.svenskakyrkan.se/ulricehamn

@åsundensförsamling

@dettahänderiredväg/hössna

@brunnsnaskyrkan

Årets adventskalender i Ulricehamns pastorat

Lucköppning i pastoratets olika kyrkor.

Håll utkik efter mer information.

Leva vidare

En grupp för dig som förlorat en anhörig. Start onsdag 16 oktober 10:15-12:45 (fem träffar), Västra Kyrkogatan 3b, Ulricehamn.

Sorgbearbetning

Grupp för olika sorters förluster. Tisdagar 17:00-18:45 (åtta tillfällen), Västra Kyrkogatan 3b, Ulricehamn. Start under oktober. För anmälan och mer information om de olika sorgegrupperna och stöd, kontakta diakon Erika Erlén, 076-890 27 79. erika.erlen@svenskakyrkan.se

KRISTIN LINDELL

Stort tack!

Vi vill rikta ett stort tack till sponsorerna som gör ”Sommarskoj” möjligt för barnen.

Tack till
Lions Ulricehamn
Odd Fellow Ulricehamn
Ica Maxi Ulricehamn
Ica Nära Timmele

Sommar SKOJ

kyrkbacken

Kyrkbacken delas ut i Ulricehamns pastorat.

Redaktion i detta nummer: Tomas Jarvid, Helge Hesslefors och Jenny Nyberg

Redaktör: Jenny Nyberg

Ansvarig utgivare: Carolina Davidson

Tryck: LH Tryck, Ulricehamn, 2024

Kontakt: jenny.nyberg@svenskakyrkan.se

Med reservation för ändringar.

Carolina har ordet

Som ett levande sommarprogram i P1 var upplevelsen att möta Diana Skoglund på Brunnsnäs i junivärmen. Vi tittade ut över Åsunden och vår vackra stad som syntes på andra sidan sjön. Vi tänkte på vattnet, och på människorna, på barnen som ska ta över och på ansvaret i att förvalta och leva i skapelsen.

Efter ett långt samtal – som blir en artikel du kan läsa i det här numret av Kyrkbacken - frågade Diana "Vad ska det bli av detta?", när hon tänkte på intervjun och vårt intensiva samtal.

Jag plockar med mig hennes fråga, och låter den handla om de stora utmaningarna i världen, i politiken och faktiskt också i kyrkan: miljö, klimat och biologisk mångfald. Är det kyrkliga frågor att sopsortera och ta hand om plastskräp på kyrkogårdarna? Finns det ett ansvar som är större än att vara ekonomisk förvaltare, så att det dyrare men kravmärkta kaffet är det vi köper till alla våra församlingshem och kyrkor? Kan våra predikoturer och gudstjänstscheman planeras så att det är möjligt att samåka som personal eller gudstjänstbesökare? Då skulle det kunna ge färre fordon men lika många som firar gudstjänst tillsammans!

Kontakten med Diana inspirerar, precis som de möten vi haft med klimatstrategen från Skara stift eller med föreläsaren om matsvinn som fick både personal och förtroendevalda och andra intresserade att fundera på hur mycket ätbart vi slänger i onödan.

Hm... "Vad ska det bli av detta?" När jag ställer den frågan ser jag en öppning mot att vi som kyrka och pastorat behöver förändras till att ta ännu större ansvar för vår verksamhet genom våra beslut och det vi gör, för att skydda och vårda miljö, klimat och biologisk mångfald. Och det är ett sätt att vara kyrka.

Carolina Davidson, kyrkoherde i Ulricehamns pastorat.

Detta nummer

Det är aldrig försent 4-5

Skapelsen är vi 6

Belysningsanpassad kyrka – vad är det? 7-8

Tack för ditt medlemsskap 8

Miljötänk på kyrkogårdarna 9-10

Öppet hus i allhelgonatid 10

En sexåring skriver till Gud 11

Höstlovsaktivitet för unga anhöriga 12

Minnesbåtar 2024 13

Korsord 13

Hört på kyrkbacken 14-15

Vaktmästarens Trädgård 16

Framsidesbild:
NASA

Det är *aldrig* för sent!

Text och bilder: Jenny Nyberg

"Vi kan fortfarande bromsa uppvärmningen och minska dess påverkan på vår planet. Det kräver djupa, snabba och uthålliga utsläppsminskningar av växthusgaser med 43 procent till 2030 och 60 procent till 2035 jämfört med 2019 års nivåer." Det är inte utan att jag känner en klump i halsen när jag läser detta på Världsnaturfondens sida. Visst står det att det går att bromsa men jag blir ändå orolig. Tänk om det är för sent?

-Det är aldrig för sent att göra något för miljön. Ordet "försent" är ett av de värsta ord jag vet. Även som nu i dystra tider får jag gå till mig själv och se vad kan jag göra för att dina barn och barnbarn ska få en bättre hållbar framtid, säger Diana Skoglund.

Jag och kyrkoherde Carolina Davidson hälsar på Diana en solig dag i juli. Diana har tidigare jobbat som miljöstrateg bland annat på Ulricehamns kommun. Hon bjuder på jordgubbar från Timmele ute på altanen och utsikten över Åsunden är otrolig. När man sitter och tittar ut över sjön är det svårt att förstå hur något så vackert håller på att förstöras av oss människor.

-Vi har det oförskämt bra med vackra Åsunden, men vi måste också vara aktiva och tänka på att när vi är ute och vistas på sjön med stora motorbåtar som släpper ut mängder med bensin så smutsar vi ner och stör fiskar och djurliv. Likaså har vi fantastiskt kranvatten i Ulricehamn, Västra Götalands bästa men vi spolar ner mycket kemikalier i våra hem och reningsverket kan inte rena allt.

Diana som tidigare arbetade på designavdelningen på Oscar Jacobson, blev allvarligt sjuk och hamnade på sjukhus. När hon låg där lovade hon sig själv att om hon överlevde så skulle hon göra något viktigare än herrkostymer och började då sitt miljöengagemang.

-Mitt kall är att jobba för nästkommande generationer, säger Diana.

Även om jag är rädd för svaret så kan jag inte låta bli att fråga hur illa det är.

-Det är väldigt illa! Det handlar inte bara om klimatet utan också den biologiska mångfalden. Jordens temperaturer blir varmare och varmare. 2024 blev den varmaste sommaren som någonsin uppmätts. Samtidigt med värmerekord och bränder i Europa flyger gladeligen svensken till Spanien och Grekland på solsemester utan att reflektera över att de är med och påverkar till just värmerekord och bränder. Ja det gäller egentligen alla resor oavsett om det är privat- eller tjänsteresor. Vad orsakar det för framtida generationer?

Förutom värmerekord så får vi mer stormar och när det regnar så blir det ofta skyfall som leder till översvämningar och förstörelse i Ulricehamn och runt om i världen.

Hon berättar att den biologiska mångfalden försvinner p.g.a. vårt kemikaliesamhälle. Detta leder till att vi människor, industri och jordbruk förorenar mark/jord. Sjöar och vattendrag förorenas.

-2008 beräknades det att Sverige hade ca 120 000 kemikalier i svenskens vardag. Idag pratas det om 150 000 kemikalier, några ofarliga men tillsammans bildar de det s.k. kemikaliecocktailen. Där PFAS är den som diskuteras mest just nu och finns i så gott som allt. Viktiga arter försvinner också p.g.a. ökade temperaturer och i stället tränger sig skadeinsekter in exempelvis i den hotade svenska skogen, medan vi mest känner till och oroas för regnskogen i Amazonas. Skillnaden när jag började för 28 år sedan är först och främst den politiska viljan som då genomsyrade Sverige och världen och vi kände att förändringen var på gång. Då var, och är, de tre benen Ekologisk-, Social- och Ekonomisk hållbarhet. Alla är lika viktiga. Det utbildades överallt, TV och media var framåt. Det görs fortfarande många bra saker i det tysta, men idag har vi en politik som backar. Det behövs ledare som har visioner och mål om framtiden som visar oss en möjlig väg. Och det gäller också att vi alla, du och jag, inser att vi är en viktig pusselbit i det stora pusslet, säger Diana.

Vad är det viktigaste man kan göra som enskild person?

-Bli medveten! Ställ ditt ego åt sidan! Det innebär att bli medveten om hur mycket du och din vardag, ditt liv

påverkar vattnet, jorden, luften o.s.v. men även människor på andra sidan jordklotet. Använd bilen så lite som möjligt, åk kollektivt om möjligt eller cykla. Köp närproducerat och ekologiskt och använd miljömärkta produkter. Sätt inte dig själv främst och vad du vill ha, utan tänk på vilken värld du lämnar efter dig till dina barn, barnbarn och framtida generationer.

Det är oroande att höra om allt detta även om jag innerst inne vet hur det står till med vår jord. Jag upplever dock att Diana är en otroligt levnadsglad person som inte tappat hoppet om vår skapelse och det gör det något mindre tungt att bära. Det känns som det jag bidrar med gör lite skillnad och är inte förgäves. Diana är gammal handbollsspelare och är en lagspelare och i detta fall behöver vi vara det. Om alla börjar bidra med små saker så kan det göra stor skillnad.

Är du nyfiken på vad du kan göra och hur det du gör märks? Gå in på Världsnaturfonden och gör testet ”Klimatkalkylatorn” www.wwf.se/klimat/

Skapelsen är vi

Text: Tomas Jarvid

ANDERS GUSTAFSSON

I språket har vi många ord för att tala om människans plats i världen. Vi älskar att vara ute i *naturen*. Vi värnar om *miljön*. Och i kyrkan brukar vi dessutom ofta använda ordet *”skapelsen”*.

Tittar man närmare på hur vi använder orden så finns det en del skillnader. *Miljön* talar vi kanske mest om i samband med att miljön är hotad och förstörs? *Naturen* brukar vi tala om som något slags motsats till den värld vi människor byggt upp; den mänskliga *”kulturen”*. Man kan säga att orden vi använder handlar om samma träd och stenar och hav men ur olika perspektiv.

Ordet *”skapelsen”* som vi ofta använder i kyrkan ger också ett eget perspektiv. Det är ett teologiskt ord hämtat från bibelns början där Gud skapar allt. Så fort vi använder ordet ”skapelse” om världen så har vi börjat se på världen utifrån en kristen världsbild. Och i den ingår det en hel del!

I psaltaren 24:1 står det *”Jorden är Herrens med allt den rymmer, världen och alla som bor i den”*. Om världen är Guds skapelse så betyder det ju att människor inte kan göra hur vi vill med den. Det betyder också att världen inte finns till för vår skull utan har ett värde i sig själv. Vi måste handskas med naturen omkring oss med stor respekt och ödmjukhet.

Skapelseperspektivet innebär också att vi kan ana Guds närvaro genom skapelsen. Gud är både den som en gång skapade allt och den som upprätthåller allt i varje stund.

Och hör och häpna: vi själva är en del av Guds skapelse. Människan skiljer sig åt från alla djuren genom sitt förstånd och ibland har man överdrivit skillnaden och talat om människan som *”skapelsens krona”*. I själva verket handlar människans uppdrag om att hjälpa Gud vårda och ta hand om skapelsen.

Det finns också mycket annat som utmärker en kristen världsbild. Om världen är en älskad Guds skapelse finns det också mening och mål med tillvaron. Då blir evangeliet om Jesus begripligt och det finns hopp för framtiden.

Allt detta i det lilla ordet *”skapelsen”*. Helt klart värt att använda det för vår värld och vår plats i den. Eller vad säger du?

MAGNUS ARONSON

Belysningsanpassad kyrka!
Vad är det?

Text och bild: Helge Hesslefors

Kort sagt är det en del av Ulricehamn pastorats pågående arbete med miljö och hållbarhetsfrågor. Att anpassa belysningar så att det fungerar för besökare samtidigt som det tar hänsyn till den biologiska mångfalden. Det sparar också energi och sänker elkostnader. En kort bakgrund:

Timmele kyrka.

”Gud kallade ljuset dag och mörkret kallade han natt. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den första dagen.” Hämtat från bibelns allra första rader: 1 Mos 1:5.

I skapelseberättelsen är natt och dag förutsättningar för allt annat skapat. Det kommer först strax efter att ljuset blev till. Och så är det. Allt liv på jorden är utvecklat med dygnsrytmen och vår planets rörelser i solsystemet som utgångspunkt. Även vi själva. Släcker du inte lampan för att kunna sova gott? Stänger du kanske till och med ute ljuset från staden, eller din egen utelampa, med en mörk gardin. Är det inte då lite tokigt? Först ha en stark utelampa och sedan dra ner gardinen för att slippa dess ljus? Naturligtvis, det finns andra människor och andra behov att ta hänsyn till, men ändå! Vi behöver mörkret. Att utsätta en människa för ständigt starkt ljus är rent av en vedervärdig tortyrmetod?

Men vad? Är inte belysning bra så att vi kan se varandra i trafiken och känna oss trygga på gator och torg? Jodå, mycket förståeligt. Men människans vilja och förmåga att lysa upp utomhus har ökat så snabbt att jordens nattsida, sedd från rymden, som var mörk för en mansålder sedan nu strålar ut i rymden från städer och motorvägar, industrier och oljeplattformar långt ut till havs. Du har säkert sett de bilderna. Stora områden är inte längre mörka, de är påverkade av det vi kan kalla ljusföroreningar.

När astronomen Tycho Brahe på 1500-talet byggde sitt observatorium Stjerneborg på ön Ven i Öresund kunde han utan kikare namnge och mäta positionen för 770 stjärnor, följa deras och planeternas rörelser och grubbla över hur allt hänger ihop. Han såg något så ovanligt som en ny stjärna födas (en supernova!) och blev vida berömd för det. Idag kan du besöka Ven och se hans plats. Grubbla eller tänka efter, kan du också, men inte uppleva hans natthimmel. Köpenhamn. Malmö, Själland, Skåne sprider sina ljusföroreningar.

Några gånger under föråret 2024 gavs möjlighet att se norrsken i Ulricehamn. Men vart skulle vi kunna ta vägen för att se bra? Var finns hos oss en natthimmel lika klar så som för alla tidigare generationer genom årtusenden? Ok! Vi bor kanske lyckligt till och några platser, som till exempel Komosse, kan ännu fungera. Stor tacksamhet för det!

I sin lättlästa bok ”Mörkermanifestet” berättar författaren Johan Eklöf om mörkrets betydelse. Johan är biolog och miljöforskare som bor i vår kommun. I hans bok finns många exempel på hur dygnsrytmen, nattmörkret med kväll och gryning före dag, är avgörande för insekter, fåglar och däggdjur runt om på planeten och inte minst hos oss. Att de ständigt ljusa miljöerna stressar levande organismer är visat i forskning samtidigt som det är tydligt att vi behöver ta reda på mycket mer om detta.

Ulricehamns kyrkor står mitt i kulturlandskapet ofta med sina kyrkogårdsparker omgivna av stenmurar och höga ädelträd, nära samhällen men oftast också nära det öppna jordbrukslandskapet med den mörkare granskogen en bit bort. Varför inte

försöka anpassa belysningen på dessa platser så att det kan fungera för både människa och miljö?

De generella rekommendationer vi kan sträva efter att följa är:

1. Undvik att lysa upp nya områden.
2. Begränsa omfattningen av upplysta områden.
3. Begränsa tiden som man lyser upp, både över dygnet och året.
4. Begränsa ljusstyrkan.
5. Belys marken med nedåtriktade lampor men inte trädkronor och moln.
6. Anpassa ljusets färg för att minska skadliga effekter.

Veckovers från Dagens Nyheter, 10 september 2024 av signaturen W-bom

Mörkerseende
Du står en stund på sommarhusets trappa.
Septembernatt och stängt är grannens hus.
Du göms i mörkrets stora, trygga kappa.
Omkring dig finns ej minsta gnutta ljus.

Det sker på jorden nu en snabb förskjutning
mot storstadsliv, där lyset jämt är på.
En nedsläckt midnatt blir en lyx, en njutning,
som numer är förunnad väldigt få.

Tack för ditt medlemskap

Du är med och gör skillnad!

Som medlem i Svenska kyrkan betalar du en kyrkoavgift som skapar möjligheter för oss att möta människor i livets alla skeden.

Förutom dop och vigsel, gudstjänstfirande och begravningsgudstjänster skapar vi genom din avgift mötesplatser där alla är välkomna. Kyrkan är en plats att vara stolt över - du som medlem gör det möjligt!

Allt detta bidrar du till:

- Du bidrar till Svenska kyrkans internationella arbete (ACT) vid katastrofer, svält och konflikter.
- Du skapar platser för barngrupper där barn och föräldrar kan mötas.
- Du har gjort det möjligt för oss att underhålla våra 28 kyrkor och vårda vårt kulturarv.
- Du har gjort det möjligt för förtvivlade människor att ringa 112 och prata med jourhavande präst.
- I Petrusrummet i Ulricehamns församlingsgård har du möjliggjort för människor att få komma och duscha, tvätta, äta frukost och träffa andra.
- Du har möjliggjort för diakonerna i Ulricehamns pastorat att göra sjukhusbesök.
- Du har möjliggjort för diakonerna i Ulricehamns pastorat att göra hembesök hos äldre, sjuka och ensamma.
- Du ger stöd till människor på flykt, både i Sverige och utomlands.
- Du ger stöd till människor som är nya i Sverige att lära sig svenska och komma in i samhället.
- Du är med och skapar Sveriges största musikscen med tusentals konserter över hela landet.
- Du ger möjlighet för själavårdssamtal.
- Du ger möjlighet för familjerådgivning.

Du har gjort allt detta och mycket mer möjligt - ett stort och hjärtligt TACK till dig från Ulricehamns pastorat!

KRISTIN LIDELL

Miljötänk på kyrkogårdarna

Text: Jenny Nyberg. Bilder: Kurt Eriksson

Hur går miljötänket hos kyrkogårdsförvaltningen? Jag träffar Kurt Eriksson som är kyrkogårdschef i Ulricehamns pastorat.

-Ängarna runt omkring här är ganska tomma på blommor nu. Många var här och plockade midsommarbuketter, säger Kurt med ett leende. Det får man gärna göra.

Många har kanske sett att det finns oklippta ängar/öar på kyrkogårdarna. Detta för att man vill gynna den biologiska mångfalden.

Oklippta ängar, slänter eller öar finns på de flesta av pastoratets kyrkogårdar numera. Ängar är något av våra mest artrika marker. Där kan hundratals växter, svampar, fåglar och pollinerare, såsom humlor, bin och fjärilar, samt andra djur hitta boplats eller föda.

-På kyrkogården i Kölingared tog man bort gammal jord på en bestämd yta för att fylla på ny jord och så fröer av ängsblommor. Varje år avsätts pengar för att kunna arbeta för biologisk mångfald, berättar Kurt.

Något som också görs är att sätta upp fågelholkar runt om i pastoratet. Att erbjuda holkar kan innebära en stor skillnad för många av de arter som blivit hårt trängda och utrotningshotade på grund av vårt moderna samhälle. De vanliga gästerna i holkar är fåglar som förr byggde sina bon i ruttna trädstammar.

-Återanvända gravstenar är också ett miljötänk som kyrkogårdsförvaltningen har. I stället för att beställa en

ny sten, som oftast fraktas från Kina, så finns det återanvända stenar på plats.

På kyrkogårdarna rengörs gravstenar med hetvattenspruta. Inga kemikalier tillsätts. På en del gamla kulturgravar finns det unika lavar som man inte tar bort utan dessa tvättas endast på baksidan. Till gödning används bara hönsgödsel och mot ogräs använder man även där hetvatten.

-Våra skåpbilar och Pickups kommer att bytas ut till elbilar efter hand. Svenska kyrkan nationellt har beslutat att det ska vara mer elfordon samt att gamla oljepannor ska bytas ut. Miljötänket finns hela vägen från nationell nivå till lokal nivå och det är bra, konstaterar han.

Bra att veta

På kyrkogårdarna sopsorteras det. Som besökare är det bra att läsa på skyltarna så man slänger i rätt kärl.

Vid gravarna är perenna växter bättre för miljön än säsongsblommor då det går åt mycket energi till att odla fram blommorna i växthus.

Många av begravningsblommorna på vintern kommer från Kenya och innehåller mycket gifter. Dessa bör inte slängas i komposten då gifterna inte försvinner. Om möjligt så välj gärna andra blommor.

Välkommen till öppet hus i allahelgonatid i Ulricehamns pastorat

Kyrkorna kommer att vara öppna måndag–fredag under vecka 44.

Fredag 1 november
Kyrkogårdsförvaltningen finns under dagen på våra kyrkogårdar för att besvara frågor rörande begravningsverksamheten. Det finns möjlighet att köpa gravljus och granris. Kyrkogårdsförvaltningen bjuder på kaffe och kaka som serveras ute på kyrkogården eller i kyrkorna/församlingshemmen.

10:00-18:00
Vist kyrkogård

10:00-12:00
Grönahögs kyrkogård
Härna kyrkogård
Kärråkra kyrkogård
Möne kyrkogård
Fänneslunda-Grovare kyrkogård
Gullereds kyrkogård
Liareds kyrkogård
Böne kyrkogård
Kölingareds kyrkogård

10:00-15:30
Gällstads kyrkogård

13:30-15:30
Kapellkyrkogården, Ulricehamn
Brunns kyrkogård
Tvärreds kyrkogård
Marbäcks kyrkogård
Finnekumla kyrkogård
Timmele kyrkogård
Södra Vings kyrkogård
Varnums kyrkogård
Murums kyrkogård
Hällstads kyrkogård
Strängsereds kyrkogård
Knätte kyrkogård
Kölaby kyrkogård
Humla kyrkogård
Dalums kyrkogård
Blidsbergs kyrkogård
Hössna kyrkogård

Välkommen önskar kyrkogårdsförvaltningen

Utöver dessa tider håller de flesta kyrkor i pastoratet öppet under fredag och lördag, bemannade av ideella, förtroendevalda och medarbetare. Se annons och predikoturer inför allhelgonahelgen i UT.
Möjlighet att köpa granris och gravljus kommer att finnas och fika serveras även då.

Fredag 1 november kl. 18:00 är det minnescermoni för bortgångna i ljusets tecken genom sjösättning av minnesbåtar vid Fiskestugan, Ulricehamn. Båtarna tänds och sjösätts i en gemenskap med sång och tal. Båtarna kan bokas på kyrkogårdarna under fredagen. Samarbete med Lions i Ulricehamn.

En *sexåring* skriver till Gud

Text: Tomas Jarvid. Bild: Alex Giacomini

Journalisten Alex Rentons sexåriga dotter Lulu skrev 2011 ett brev till Gud. Kort men inte så lätt att besvara: *Till Gud. Hur blev du uppfunnen? /Lulu*

Alex Renton vidarebefordrade brevet till olika personer som kunde tänkas hjälpa till med ett svar. Den som faktiskt tog sig tid och svarade var den engelske ärkebiskopen, Rowan Williams.

Kära Lulu

Din pappa har skickat mig ditt brev och frågat om jag har något svar. Det är en svår fråga men jag tror Gud kunde svara så här:

Kära Lulu

Ingen har uppfunnit mig -men många har upptäckt mig och blivit ganska förvånade. De upptäckte mig när de såg på världen och tyckte den var väldigt vacker eller väldigt gåtfull och undrade var den kom ifrån. De upptäckte mig när de var väldigt, väldigt tysta för sig själva och kände en slags frid och kärlek de inte hade förväntat sig.

Sedan uppfann de tankar om mig – en del av dem förnuftiga och en del inte så förnuftiga. Ibland gav jag dem lite hjälp på traven, särskilt genom Jesus liv, för att hjälpa dem förstå bättre hur jag verkligen är.

Men det fanns ingenting och ingen före mig som kunde uppfinna mig. Snarare var jag som någon som skriver en berättelse i en bok. Jag började hitta på berättelsen om världen och så småningom uppfann jag människor som du som kunde fråga mig underliga frågor.

Och sedan skulle han önska dig allt gott och avsluta brevet.

Jag vet att han vanligtvis inte skriver brev så jag fick göra så gott jag kan å hans vägnar. Även jag önskar dig allt gott.

Ärkebiskop Rowan

Vad tyckte Lulu?

Lulus pappa säger att Lulu lyssnade noga på ärkebiskopens brev och det blev väl emottaget. Särskilt det där med att Gud hittat på berättelsen om världen. Sedan frågade han vad hon tyckte.

Hon tänkte en stund och svarade:

Tja, jag har helt andra idéer om det men han hade en bra.

Rowan Williams har broderat ut sitt svar i boken ”A letter God might have written” men det korta svaret är kanske trots allt bäst.

Bild: Pixabay

Höstlovsaktivitet för unga anhöriga.

Dagen riktar sig till dig som är barn och ung anhörig, som har någon i familjen, nära släkting eller nära vän med funktionsnedsättning eller sjukdom. Det kan exempelvis handla om att ha ett syskon eller vän med autism, adhd, missbruk, hjärtfel eller självskadebeteende, eller att ha en förälder, mor/farförälder med cancer, MS eller utmattningssyndrom.

Barn som är anhöriga tar ofta ett stort ansvar känslomässigt och emellanåt kan det kännas lite ensamt. Här får du träffa andra i liknande situation och tillsammans kommer vi ha en dag med roliga aktiviteter som ger oss möjlighet att umgås, samtala och skapa kreativt.

Tid: Måndagen den 28 oktober, kl. 9 – 15.00

Plats: Hössna Prästgård, Hössna

Målgrupp: Barn och unga anhöriga i alla åldrar

Dagen är ett samarbete mellan kommunens anhörigstöd och Svenska kyrkan.
Det ingår både lunch och fika under dagen.

Du behöver anmäla dig senast 14 oktober. Meddela eventuella allergier vid anmälan.
För frågor och anmälan, kontakta anhörigkonsulent Ulrika Ahlin, tel. 0766-43 67 69 eller mejl ulrika.ahlin@ulricehamn.se

Svenska kyrkan | Ulricehamns pastorat

ulricehamn.se

ULRICEHAMNS KOMMUN

Minnesbåtar 2024

2023 års minnesceremoni för bortgångna nära och kära, som Lions Ulricehamn arrangerade, besöktes av nästan 1200 personer. I år är det åter dags att sänka ner minnesbåtar i ljusets tecken.
1 november kl. 18:00 vid åmynningen i Ulricehamn.
Tal av kyrkoherde Carolina Davidson.
Sånger med kören Occapella.

Varmt välkomna!

Betala med Swish

123-589 64 36

MINNESBÅTAR

PYSSEL

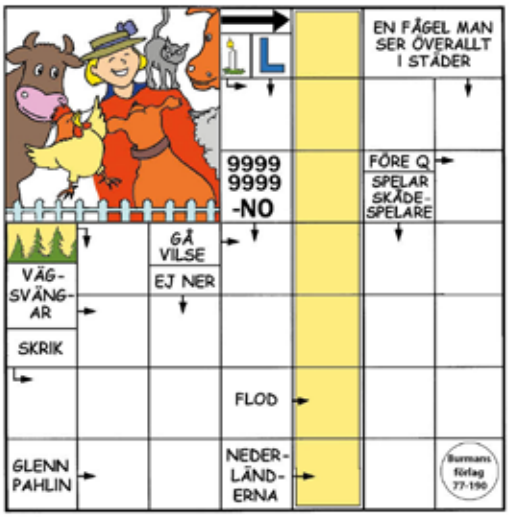

Två träd

Vilka två träd hör de här bladen till? Stryk alla bilder med vinter och ta första bokstaven i de bilder som är kvar.

Träd 1:

Träd 2:

Labyrint

Rebus

Kan du lösa rebusen?

Lösningar:

De två träden är ASK och LIND, bilder som ska bort i Träd 1 är: Snöguubbe, vante, isbit = ASK. Bilder som ska bort i Träd 2 är: Spark och skidåkare = LIND.
Rebus: Den som sover synder icke. Labyrint:

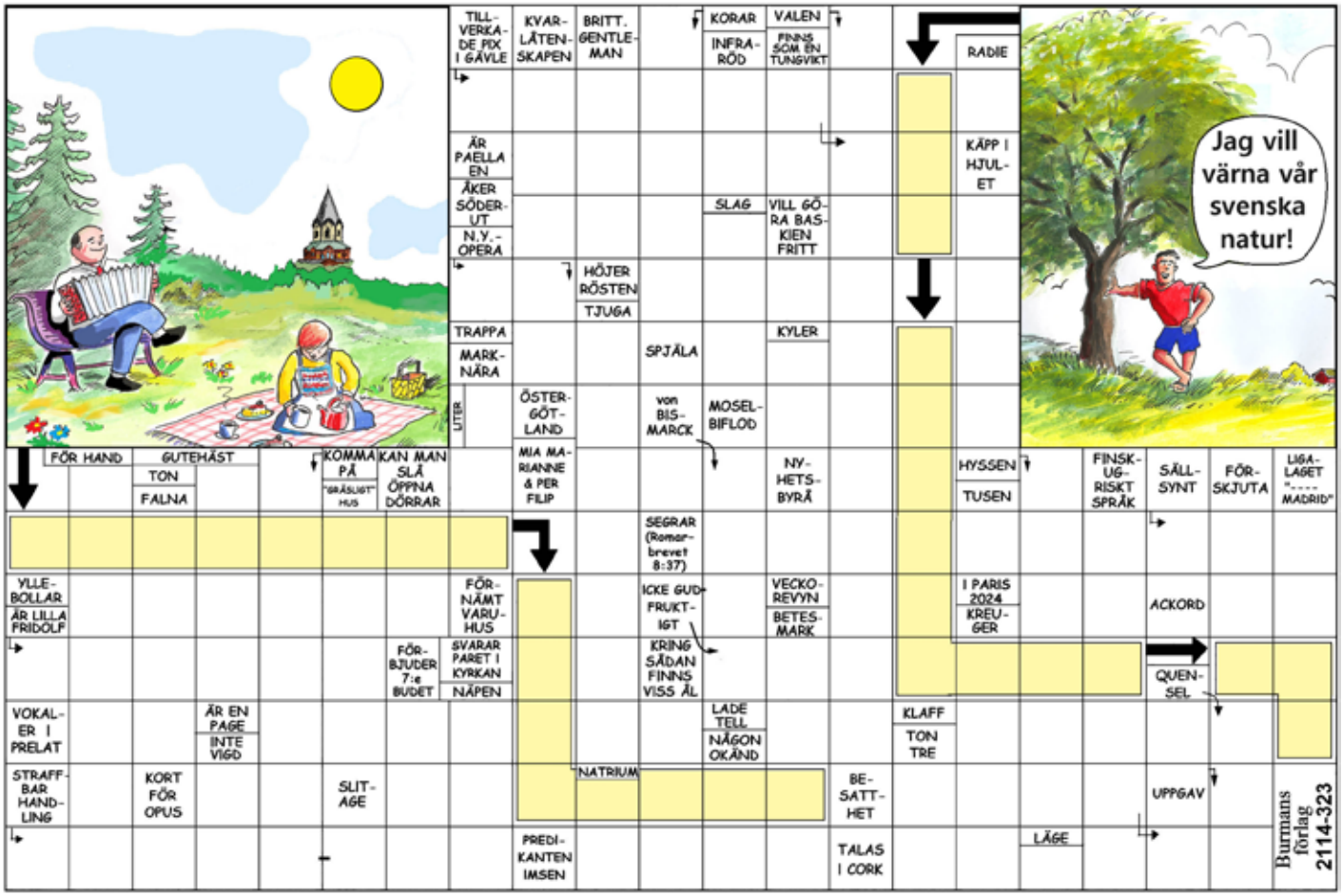

Skicka in svaret senast 30 oktober 2024 till:
Ulricehamns pastorat, Västra Kyrkogatan 3b, 523 30 Ulricehamn
Eller till: ulricehamn.pastorat@svenskakyrkan.se
Två vinnare får ett paket gott kyrkkaffe.

Rätt svar i förra numret var: ”För samling för församling” och ”Församlade”

hört på kyrkbacken

Med reservation för ändringar.

Vad händer i pastoratet i höst?

Våra gudstjänster hittar du i Ulricehamns tidning på torsdagar och i Borås tidning på lördagar samt i församlingsbladen och på hemsidans kalender. www.svenskakyrkan.se/ulricehamn

Detta är ett axplock av händelser i höst. Mer kan ha tillkommit eller ställts in efter att tidningen tryckts så håll gärna utkik på hemsidan och i predikoturer.

Musik i höst

Petrus - Klippan
En musikal av Mikael Ryde.
Lördag 26 oktober kl. 18:00
i Tvärreds kyrka.
Lördag 9 november kl. 18:00
i Länghems kyrka.
Söndag 10 november kl. 18:00
i Hössna kyrka.

Övriga musikhändelser

Söndag 27 oktober 15:00
Afternoon Tea med Barockmusik i församlingsgården, Ulricehamn. Kristin Tuomisto, fiol. Ruth Lindholm, cembalo. Pris: 50 kronor. Anmäl dig senast 25 oktober till pastorsexpeditionen, 0321-17 100 eller ulricehamn.pastorat@svenskakyrkan.se

Fredag 1 november
Musik i Allhelgonatid med kyrkomusikerna i Ulricehamn och Åsunden.
15:00 Tvärreds kyrka.
16:00 Gällstads och Södra Säms kyrka.
17:00 Vist kyrka.

Lördag 9 november 17:00
Brahms requiem i Ulricehamns kyrka. Carl Johans kammarkör med dirigent David Molin.

Lördag 16 november 17:00
Körkonsert i Ulricehamns kyrka. Ulrica Vocalis med dirigent Ruth Lindholm.

Söndag 17 november 18:00
Minneskonsert I Ulricehamns kyrka med Lenbergs.

Lördag 23 november 18:00
”I väntan på julen” i Ulricehamns kyrka. Konsert med kören Occapella med dirigent Jörgen Sandblom.

Söndag 24 november 15:00 och 18:00
”I väntan på julen” i Ulricehamns kyrka. Konsert med kören Occapella med dirigent Jörgen Sandblom.

Övriga händelser

Församlingskårens bibelsamtal i Ulricehamn
Välkomna till höstens bibelstudier!
Höstens tema: Vandra med Bibeln.

Vi läser ofta i Bibeln om vandringar och händelser i samband med dem. Ibland har våra liv beskrivits som en vandring eller resa. Vi tar upp detta tema i höstens samlingar och utgår i höst bara från Nya Testamentet.

Församlingskårens samlingar sker i samarrangemang med Sensus Studieförbund.

Tisdag 15 oktober 17:30
Brunnsnäskyrkan
Ämne: Emmausvandringen.
Ledare: Carina Tretow

Tisdag 29 oktober 17:30
Församlingsgården
Ämne: Paulus vandring/resa från Jerusalem till Damaskus.
Ledare: Christer Spjuth

Tisdag 19 november 17:30
Brunnsnäskyrkan
Ämne: Vår livsvandrings mål. (enligt de två sista kapitlen i Uppenbarelseboken)
Ledare: Gunilla Bern Antonsson

Övrigt program

Tisdag 3 december 17:30
i Församlingsgården
Adventskväll Musik, sång och lyrik. Servering.
Anmälan om deltagande till Dagmar Weberup, sekreterare, 070-895 24 69

Höstafton
Torsdag 10 oktober 18:30
i Finnekumla kyrka.
Kom och kura skymning i en strömlös kyrka tillsammans med Tvärreds- och Finnekumlakören. OBS! Klä dig varmt.

Pilgrimens sju nyckelord
En studiecirkel i Hössna prästgård.

Följande onsdagar 18:30: 23 oktober, 27 november, 18 december, 27 januari, 26 februari, 26 mars och 23 april. 2 tillfällen tillkommer för planering och genomförande av en pilgrimsvandring. Vi träffas och samtalar om nyckelorden.

Fika till självkostnadspris. Kostnad tillkommer för litteratur

För mer information och anmälan till: sofia.levander@svenskakyrkan.se, 0321-17 110

Mer info på hemsidan svenskakyrkan.se/ulricehamn/hossna-prastgard

Tikva
Tikva betyder hopp på hebreiska och är en helhetsträning där lugna, stärkande rörelser främjar blodcirkulationen. Under passet förmedlas tankar och ord för att ge styrka och inspiration. Atmosfären är lugn med rogivande musik och dämpad belysning.

RÖRELSERNA ÄR ENKLA och effektiva för ökad rörlighet, förbättrad andning och ökad blodcirkulation, vilket främjar flexibilitet och stabilitet. Alla kan delta efter egen förmåga. Du behöver inte vara i form för att utöva Tikva.

Mjuka kläder och varm tröja rekommenderas om du är frusen.

Hössna prästgård
Måndagar 14:00-15:00
7 oktober, 21 oktober, 4 november, 18 november och 2 december.

Anmälan och information till: Sofia Levander, diakon, 070-696 90 78, senast fredagen innan.
Torsdagar 18:30-19:30
Från 19 september – 12 december.

Anmälan och information kontakta Sofia Levander, diakon, 070-696 90 78, senast onsdagen innan.

Hällstads församlingshem
Varannan torsdag med start
3 oktober 18:30-19:15
5 tillfällen.

Anmälan och information mejla instruktör Therese Karlsson, therese.karlsson3@svenskakyrkan.se

Kyrkkaffe

Söndag 13 oktober i Gällstads och Södra Säms kyrka.

Efter Tacksägelsegudstjänsten 15:00 bjuder Påbos kyrkliga syförening på kyrkkaffe.

Tala film-tala liv i församlingsgården, Ulricehamn

Efter en tids uppehåll så börjar filmkvällar med samtal igen. Vi träffas och ser på film och de som vill stanna kvar och prata om filmen utifrån metoden ”Tala film, tala liv”. Ingen anmälan utan bara kom!
Tid: Drop-in-fika från 17:30. Filmen börjar 18:00.
Onsdag 16 oktober
”Den sista resan”
Onsdag 20 november
”Perfect days”
Vid frågor kan du mejla till:
frustork@gmail.com

Filmkväll

Onsdagar 16 oktober,
30 oktober och 13 november 17:30
i Tvärreds församlingshem.
Vi tittar på en film, fikar och samtalar om filmen vi sett.

Musikcafé

Tisdagar 16 oktober, 26 november
14:30 i Tvärreds församlingshem.
Per Jonstoij och Monica Johansson.

Kvinnofrukost

Lördag 19 oktober 09:30
Hotell Bogesund
”Tvättråd för livet” Vad står det egentligen på tvättlappen? Hur gör man för att det mörka inte ska svärta av sig på det ljusa i våra liv? Vilka är ”tvättråden” för ditt randiga liv?

Linda Ulmå är bland annat föreläsare, diakon och hälsovetare från Alingsås.

Mer information kommer så håll utkik på hemsidan och annonser.

Retreat

Lördag 23 november 09:00-14:00
i Hössna prästgård
”Livets pärlor. Frälsarkransen – en livboj i vardagen”

Ta med egen lunch (micro finns) Vi bjuder på kaffe, te och frukt Anmäl dig senast 15 november till Sofia Levander, diakon, 0321-17 110 sofia.levander@svenskakyrkan.se

Marie Åsenius, diakon, 0321-17 141, marie.asenius@svenskakyrkan.se

Begränsat antal platser.

Varje vecka

Måndagar

Café Åsunden i Gällstads och Södra Säms kyrka kl. 10:00-12:00.

Fika, gemenskap och andakt. För alla åldrar!

Öppen församlingsgård i Ulricehamns församlingsgård kl. 10:00-12:00.

Fika, gemenskap. Stilla stund kl. 11:00.

Tisdagar

Bibelsamtal med enkel mässa och soppa i Hössna prästgård kl. 11:00. Ojämna veckor.

Onsdagar

Onsdagslunch i församlingsgården, Ulricehamn, kl. 12:00.

Husmanskost. 60 kronor. Betala med Swish eller kontanter.

Torsdagar

Pilgrimspromenad i Dalum. 8:45 samling vid parkeringen vid Dalums församlingshem. Promenad i gemenskap under ca en timme oavsett väder.

Kaffestugan i Dalums församlingshem kl. 10:00-12:00.

Öppen församlingsgård i Ulricehamns församlingsgård kl. 10:00-12:00.

Fika, gemenskap. Stilla stund kl. 11:00.

Kristen djupmeditation i Fänneslunda-Grovare kyrka. Drop-in-tider kl. 10:00, 11:00, 12:00, 18:00, 19:00, 20:00. Meditationen leds av Mats Molid.

Fredagar

Öppen församlingsgård i Ulricehamns församlingsgård kl. 10:00-12:00.

Fika, gemenskap. Stilla stund kl. 11:00.

Svenska kyrkan

Expedition:
Västra Kyrkogatan 3B, 523 30 Ulricehamn
Telefon.....0321-17 100
Öppet måndag-fredag 10.00-13.00
ulricehamn.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/ulricehamn

Kyrkogårdsförvaltningen:
Besöksadress: Vist 916
Öppet måndag-onsdag 10:00–13:00
Telefontid måndag-fredag 10:00–13:00
Telefon (växel).....0321- 17 100
ulricehamns.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Vaktmästarens Trädgård

Text och foto: Malin Johansson.

Äntligen höst

Säsongen lider mot sitt slut. Äntligen höst, min favoritårstid. Trädgården går nu till vila och året som gick kan summeras. Jag har skurit ned på gräsklippningen, stor förändring. Förut var jag och putsade runt husen så fort jag tyckte det såg vildvuxet ut. Men detta år fick det blomma fritt tills jag inte stod ut längre. September hann det bli på många områden.

Fruktträdgård

Jag har äntligen förverkligat drömmen om en fruktträdgård. 13 äppelträd och 2 päronträd planterades i våras. Fruktträdgården är inhägnade med ett 180 cm högt nät, planteringsgroparna är nätade för att sorken ska få det jobbigare och stammarna har gnagskydd. Nu har jag åtminstone försökt att skydda träden. Mellan fruktträden växer en vintergrön trädgård fram. Rododendronbuskar, marktäckande växter och olika, inte alltför stora, barrträd skall växa där och en gångstig får slingra sig nedåt i slänten. Det kommer förhoppningsvis att bli en lummig promenad på den om ett antal år. Just nu är det inte så imponerande.

Frodig grönska efter en regnskur.

Rosen Nostalgie återkommer varje år.

Växthuset har levererat

Det stora växthuset har verkligen levererat denna säsong. Vilken otrolig växtkraft! Jag måste halvera antalet gurkplantor nästa år, från 6 till 3. Jag var inte beredd på en så stor skörd. Tomatplantorna tänker jag skära ner från 8 till 3. Chiliplantorna stortrivdes också därinne, jag odlade dem mest för skoj skull. De är oerhört dekorativa. Solcellsdriven droppbevattning från vattentunnor är det bästa hjälpmedlet jag införskaffat. Vi behöver bara fylla vatten i tunnorna, regnar det så rinner vattnet ner från taket direkt till tunnorna, så enkelt! Jämn bevattning har hållit växthusodlingarna friska och fina.

I lilla växthuset sådde jag redan i mars, så fort det tinade någorlunda på ytan. De olika salladssorterna kunde skördas tidigt och dillen blev jättefin, gjorde likadant förra året. Vintersådd rekommenderas verkligen. Jag vattnar jorden några dagar innan jag sår och vattnar inte mer innan jag ser att det börjar torka upp. Efter det får solcellsbevattning hjälpa mig även där.

Vad har vi byggt?

Många som passerar på vägen undrar vad vi har byggt för något. Det är ett traktorgarage med tillhörande veranda på taket. Varför bygga bara funktionellt när det går att göra något lite extra kul? Det behövs en säker trappa dit och förmodligen lite ljusslingor. Om det går att ha några klätterväxter utan att de är i vägen så blir det nog sådana planterade också. Jag har nu äntligen en plats där jag kan titta på norrsken, det har jag saknat. När mörkret faller tidigt om kvällen kan till och med kvällströtta jag njuta av stjärnhimlen. Då får ljusslingorna vara släckta.

Kompostkvarnen

Kompostkvarnen jag köpte gör jättefin flis att lägga i landen. Lite gräsklipp och löv på det och lite komposterad kogödsel till våren hoppas jag ger fina växter till nästa år. Mycket mat till maskarna!

Jag ser nu fram emot en fridfull vinter och hoppas att det kommer snö som bäddar in mina odlingar med ett skyddande täcke. Alltid lika spännande att se vad som överlever till nästa år. Is i marken när vårsolen kommer brukar vara avgörande.